

Світлашівська громада
Звіт про роботу бібліотеки
Ліцею № 4
Звягельської міської ради
за 2022 - 2023 н. р.

Обслуговування користувачів бібліотеки

Бібліотека – це своєрідна пам'ять людства, у якій зберігаються знання, накопичені протягом багатьох віків різними народами. Робота бібліотеки Ліцею №4 була спрямована на виконання Законів України «Про освіту», «Про бібліотеку і бібліотечну справу», нормативних документів Міністерства освіти України. Свою діяльність бібліотека організовувала спільно з педагогічним колективом відповідно до планів роботи і регламентуючої документації.

Бібліотекар постійно проводила бесіди, інформації з читачами щодо користування книгами та своєчасного повернення їх до бібліотеки. У вересні проведено перереєстрацію користувачів бібліотеки. Більш активними читачами є ліцеїсти молодших класів, які в основному читають казки, дитячу літературу, на перервах знайомляться з енциклопедіями. Старшокласники ж читають програмну художню книгу.

Переглянуто всі читацькі формулляри та списки ліцеїстів з метою виявлення боржників та ліквідації читацької заборгованості за минулий рік. Дітям повідомляли про їх заборгованість і повернення взятих ними книг та підручників, також було повідомлено класних керівників та складено список боржників, який розмістили на стенді в учительській.

Відбувалася велика співпраця з бібліотекарами шкіл міста, щодо укомплектування та забезпечення підручниками ліцеїстів 7-9-х, 10-11-х класів, яких не вистачало в бібліотеці. В основному забезпечені підручниками всіх учнів та вчителів ліцею. На жаль в цьому навчальному році, в зв'язку з війною, не отримали нових підручників для ліцеїстів 5-го класу Нової української школи, крім підручника «Математика», який надійшов вже в другому семестрі. Дітям частково було видано старі підручники, проте більшість з них користувалися по програмі через Інтернет.

30 вересня у день великомучениць Любові, Надії, Віри і матері їх Софії – бібліотечна громада України святкує **Всеукраїнський день бібліотек**. У цей день ми відзначаємо високу місію Бібліотеки та Бібліотекаря. Тому в бібліотеці було проведено **День відкритих дверей «Книжковий дім – відкритий всім»**, читачі мали можливість ознайомитися з виставками книг «Знайомтесь, новинка», «Книга – твій друг», «Книгу читай – розуму набирай». Для першокласників проведено **знайомство-експурсію «В перший клас, ні... В бібліотеку!»**. Першокласники дізналися про походження слова «Бібліотека», що таке абонемент і читальний зал, про формуляр читача, про цікаві книжки, енциклопедії та дитячі журнали, про правила поводження з книгою, збереження підручників та як потрібно вести себе у книгозбирні, а чого не слід робити.

2. Довідково-інформаційне обслуговування

Протягом семестру в бібліотеці функціонувала виставка нової методичної літератури на допомогу вчителям НУШ «Знайомтесь, нова книга» та виставка нових посібників серії «Шкільна бібліотека» для ліцеїстів 5-7 кл.

Для другокласників був проведений бібліотечний урок «Словник – всесвіт в алфавітному порядку». Бібліотекар розповіла дітям про типи і види словників, про відмінності словника від довідника та енциклопедії. Здобувачі освіти дізналися, за яким принципом розташований матеріал в словниках і як можна перевірити написання того чи іншого слова, вчилися користуватися різними словниками, шукали значення таких слів, як «алфавіт» «бібліотека», «комп’ютер», «ювілей» та інші.

Довгий період в бібліотеці функціонувала виставка «Знайомтесь! Новинка», творів друку довідкових видань, художньої літератури, крихітних детективів подарованих ліцеїстами в День Дарування книг. Для дітей 2-4 кл. проведено бібліографічний огляд цієї нової літератури.

Вперше, за багато років, відновлено роботу з алфавітним та систематичним каталогами. По факту виявлено, що років вісім тому назад, ці каталоги було створено. Потім ця робота призупинилася. На той час фонд бібліотеки без підручників становив більш як шістнадцять тисяч примірників, з роками його списували, а з картотекою не працювали, карток на спісану літературу не забирали. Потрібне було редагування каталогів. Для цього бібліотекар переглянула всі попередні акти списаної літератури та всі інвентарні книги. На нову літературу, що надійшла в бібліотеку було описано нові карточки і влито як в алфавітний так і в систематичний каталоги. Окремо вперше заведено каталог на спісані видання. Написано нові каталожні роздільники на всі три новостворені каталоги.

АКТУАЛЬНА ЗАДАЧА

3. РОЗВИТОК ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕКИ. ФОРМУВАННЯ, ВИВЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ КНИЖКОВОГО ФОНДУ

Всього надійшло нових надходжень - **505** прим.

з них:

213 прим. - художньої літератури;

200 прим. - подарункові дитячі художні книги від учнів та батьків;

11 прим. - управління освіти.

2 прим. – Вид-во «Ірбіс Комікс»

135 прим. - підручників для 5 кл. НУШ

157 прим. – методико-дидактичної літератури для вчителів НУШ ;

Проведено повне і оперативне відображення нових надходжень в облікових документах. Методико-дидактичну, художню літературу внесено до сумарних і інвентарних книг бібліотечного обліку, опрацьовано, проштамповано та розставлено як в книгосховищі так і на абонементі, де її читають діти.

Підручники внесено в картотеку підручників для учнів 1-11 класів, яка тепер зберігатиметься, як в паперовому вигляді так і на диску.

Щоденно бібліотекар здійснювала розстановку нових і повернутих читачами книг згідно таблиць (УДК) та по алфавіту.

Працювала по виявленню фізично зношеної та дублетної літератури. Складено акт на списання зношеної літератури та підручників для учнів 4 кл.

Всього списано – 531 прим.

з них: **431** підручників

100 прим. художньої книги.

Працювали над поповненням бібліотечних документів, а саме над проектом «Казки Погорєлова», надіслали в редакцію листа, але на жаль відповіді не отримали.

4. ВИЯВЛЕННЯ ТА ВИВЧЕННЯ ПОТРЕБ КОРИСТУВАЧІВ

Вже стало доброю традицією в бібліотеці Ліцею №4 проводити для другокласників **посвяту в читачі**. Це знайомство з бібліотекою, зустріч з новими книгами, радість від спілкування, пізнання невідомого і цікавого. Разом з книжковими героями діти завітали у замок чудес, побували на планеті пригод, заглянули в скриньку казок і загадок, пригадали прислів'я про книгу. Пообіцяли цінувати, берегти книги та підручники, бути активними читачами бібліотеки та своєчасно повертати книги. На закінчення пограли в гру «Хто я?».

«нічоq істоди V» виноград

В жовтні місяці залучились до участі в **Всеукраїнському місячнику шкільних бібліотек**, який проходив за гаслом «**В нас єдина мета – Україна свята, нездоланна ніком і ніколи**».

Бібліотекар розпочала з уроку доброти **«Гуманне та відповідальнє ставлення до тварин»** для здобувачів освіти 2-Г кл. присвячений Всесвітньому дню захисту тварин, а саме собакам та котам. Діти мали змогу переглянути презентацію, ознайомитися із правилами етичного ставлення до тварин, згадати про особливості догляду за ними, пригадати правила поведінки з безпритульними собаками та котами, а також з чинними правовими нормами захисту тварин.

В рамках місячника для ліцеїстів 6-А класу проведено **годину патріотичного вірша «Натхненне слово про рідний край»**. Кожен край народжує свого поета, Звягельщина подарувала українцям Юрія Ковальського – поета, журналіста, патріота. Він назавжди увійшов в історію міста, як автор слів гімну Новограда-Волинського. Діти дізналися про поета Анатолія Клюско, члена Національної спілки письменників України; про лауреатів премії імені Лесі Українки Житомирського фонду культури Ларису Герус та Ніну Талько-Петрук; про Ларису Лук'янець – засновницю літературного альманаху Звягельщини «Зерниця»; про Валентину

Ксендзук – координатора творчої інтелегенції міста та інших. На закінчення послухали авторські вірші та пісні в виконанні Сергія Руденко. Деякі з них стали популярними хітами, а пісні «Пані Осінь» та «Новоград» стали візитними картками нашого міста.

5. ЗАХОДИ ДО ВІЗНАЧНИХ ПОДІЙ В ЖИТТІ ДЕРЖАВИ І СУСПІЛЬСТВА

До Дня незалежності України в бібліотеці функціонувала виставка **«Моя країна – Україна»**. До Дня українського козацтва та Дня захисника України - тематична добірка літератури **«14 жовтня – День українського козацтва»**.

З 2014 року і по сьогоднішній день проходить військова агресія російської федерації проти України. На полі битви наші захисники і захисниці, медики, волонтери... Саме їм присвячено **годину пам'яті «Соняхи світла на полях української журби»** для здобувачів освіти 7-В кл. Діти дізналися про захисників Звягельщини: Дмитра Герасимчука – капітана Збройних сил України, ординатора госпітального відділення медичної роти 30-ї окремої механізованої бригади; Олександра Марчука – лейтенанта, командира механізованого

«Інпржет» №1

взводу 5-ої роти; Сабіни Галицької – сержанта, старшої медичної сестри ЗСУ. Вони встали на захист своєї держави, серед непроглядну темряви сонячами запалали на полях української журби, відійшли за межу вічності, так і не доспівавши, не долюбивши...».

100 років – це життя, історія, пам'ять. 1922 року розпочала свою освітню діяльність повна середня семирічна німецька трудова школа №4 з педагогічним нахилом. У ній жили та навчалися діти-сироти, батьки яких загинули чи пропали безвісти під час війни. Школа мала власну невелику бібліотеку, частину книг до якої передав пастор Дерінгер. Бібліотека – ровесниця школи. Разом з школою вона пройшла довгий, складний та цікавий шлях становлення і розвитку. До уваги користувачів в бібліотеці було розміщено **фото виставку – історичний екскурс «100 років. З ювілеєм!».** Вчителі, батьки, діти мали можливість ознайомитись з історією школи, її сьогоденням, побачити себе, почитати про себе в 10 томних альбомах, які зберігаються в літейному музеї.

День української писемності та мови. Увазі здобувачів освіти в бібліотеці представлена тематична виставка книг, в яких можна почитати про складний та тернистий шлях української мови до її визнання і становлення, дізнатися багато нового з історії її виникнення, збагнути роль рідної мови в утвердженні української державності. Пригадати геніальні слова Ліни Костенко: «Нації вмирають не від інфаркту, спочатку їм відбирають мову», та як давньогрецький філософ Сократ закарбував у віках мудрість: «Заговори, щоб я тебе побачив».

21 листопада українці відзначають День Гідності і Свободи. Цього року ця пам'ятна дата проходила під гаслом **«Вистояли на Майдані переможемо у війні!».** В бібліотеці оформлено книжкову виставку, де ліцеїсти могли почитати новинки: книгу Леоніда Лугового «Дики маки», в якій автор присвятив свої вірші борцям за Волю, Правду, Гідність; книгу Ігоря Сейко «Будемо жити! Я – Скіп..», де змальовано нелегке життя українського Солдата; збірник «Героям слава!». Для здобувачів освіти 7-А проведено **годину пам'яті «Революція Гідності: ми маємо пам'ятати».** Бібліотекар розповіла про хід подій на Майдані, про Героя України, земляка з села Пилиповичі Олександра Балюка, який був учасником Євромайдану та помер 20 лютого 2014 року від вогнепального поранення. Посмертно удостоєний Ордена Золота Зірка. Діти переглянули відеоролик «А як все починалось...», прослухали пісню «Мамо, не плач, я повернусь весною».

Про Голодомор 1932-1933 рр. і його наслідки бібліотекар розповіла дітям 5-В класу на виховній годині «Чорна сповідь моєї Вітчизни і її затамований біль». Познайомила з книгами: «Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні. Житомирська область»; Івана Тризуба «Голгофа Звягельщина. 1933». Порадила почитати інші книги, які представлені на книжковій виставці «Вогонь скорботи в серці назавжди» та увечері 24 листопада запалити на вікнах своїх домівок

свічку віри і надії, як знак пам'яті про загиблих, як світло очищення задля нашого майбутнього.

1 грудня – Всеукраїнський день боротьби зі СНІДом. Для ліцеїстів 5-А проведено виховний захід «ВІЛ/СНІД. Ти повинен це знати!» з елементами вікторини «Бережи життя». Діти дізналися про захворювання, його ознаки, про те як зробити безпечним життя, де є СНІД. Дізналися, що символом боротьби зі СНІДом є червона стрічка, яку створив художник Франк Мур, як символ співчуття, підтримки і надії на майбутнє без СНІДу. Діти прослухали легенду «Все в твоїх руках». Після почутого кожен до кінця усвідомив усю небезпеку, яку несе СНІД, і робитиме все можливе, щоб уберегти себе і своїх близьких та рідних від цієї страшної інфекції

До Міжнародного дня волонтера в бібліотеці організовано книжкову виставку «Волонтери - люди доброї волі», проведено виховний захід «Волонтер – це той, хто прийде на допомогу». Третьокласники дізналися про Наталію Оржевську, яка очолювала Червоний Хрест на Житомирщині; про матір Тerezу – одну з найвідоміших особистостей минулого століття; про князя Костянтина Острозького, який за власні кошти відкрив перші школи в Україні; про гетьманів Петра Сагайдачного і Івана

Мазепу, які на благодійні кошти звели великий корпус Києво-Могилянської академії. Говорили за сьогоднішній день, що поруч із нами є люди, які іноді здаються справжніми атлантами, на чиїх плечах тримається наш світ. Про тих, хто робить надзвичайне для бійців, поранених, сиріт, біженців, з ранку до вечора шукаючи можливості для допомоги: збирає гроші на ліки, надає притулок тим, хто залишив рідні домівки, годує, напуває, зігриває...

Мамина хустка – як пам'ять роду, як оберіг супроводжує нас в житті і не дає забути історію, традиції свого роду-народу. До Дня української хустки бібліотекар підготувала виставку української хустки з маминої скрині. “Хустка — крила над батьківським краєм. Прикладаєш її до щоки і відчуваєш тепло маминих рук, аромат свіжоспеченого бабусиного хліба, накритого білою хустиною...” – згадує бібліотекар. Хустка життя, так її називають у народі, бо є нетлінною пам'яттю про наших мам, бабусь, пррабусь — берегинь українського роду. Хустка поєднувала жіночі покоління і передавалася як сімейна цінність від матері до дочки, це була родинна реліквія. Хустка як берегиня роду була поруч із людиною від народження до останнього подиуху.

Щорічно 10 грудня в світі відзначають Міжнародний день прав людини. З нагоди цієї події бібліотекар провела урок права «Знаю права і змінюю світ». Здобувачі освіти 5-Д класу ознайомилися з історією розвитку прав людини у світі, з правами, що мають громадяни і діти України, згідно Конвенції ООН про права дитини. Бібліотекар ознайомила з книгами, що були представлені на тематичній виставці «Захист прав дітей», провела правову гру «Чи знаєш ти свої права та обов'язки?».

До зимових свят в бібліотеці оформлено розгорнуту книжкову виставку «Зимові свята в Україні: звичаї, традиції, обряди». Для ліцеїстів 2-3 класів влаштували свято до дня Святого Миколая. Бібліотекар розповіла про життя малого Миколая, його милосердя та добре вчинки. Діти заспівали пісню «Святий Миколай, ти до нас завітай». Миколай завітав в бібліотеку, привітав усіх зі святом, вислуховував кожну дитину. В атмосфері доброчесності та чудового настрою діти розповідали один перед одним про свої добре вчинки, читали вірші, співали пісеньки. На закінчення Миколай побажав всім здоров'я, гарного настрою, добра, миру та вручив кожній дитині солодкий подарунок.

20 січня Україна вшановує подвиг захисників Донецького аеропорту імені Прокоф'єва. Про бої за Донецький аеропорт та його захисників, бібліотекар подала інформацію на сайт ліцею.

До Дня Соборності України в бібліотеці оформлено книжкову виставку літератури.

29 січня українська громадськість відзначає **День пам'яті геройів Крут**. До цієї дати в бібліотеці оформлено тематичну виставку «Пам'ятаємо Героїв Крут», для старшокласників 10-А, 11-Б проведено годину-спогад «Крути: і сум, і біль, і вічна слава». Бібліотекар розповіла про бій під Крутами, про мужність і героїзм, незламність духу українського студентства, гімназистів, що поклали своє молоде життя на вівтар української державності.

14 лютого відзначають **Міжнародний день дарування книг**. Це добровільна ініціатива, започаткована у 2012 році. Цього дня дарують книги друзям та незнайомцям, віддають їх бібліотекам, школам, дитячим будинкам, лікарням. Бібліотека оголосила акцію «Подарунок – це присмно, а книга – це подарунок з користю». Багато ліцеїстів відгукнулися на акцію, особливо 2-4 кл. Разом подаровано 100 примірників дитячих книг.

15 лютого – день пам'яті про сумнозвісні події війни в Афганістані, вшанування усіх воїнів-інтернаціоналістів. Під час заходу «Ті спогади – то вічний серцю біль» бібліотекар розповіла здобувачам освіти 8-А, 9-Б кл. про страшні події афганської війни, які стали болючим спогадом усіх воїнів-ветеранів, а ще більшим болем для матерів, дружин, які не дочекалися найдорожчих людей – синів України.

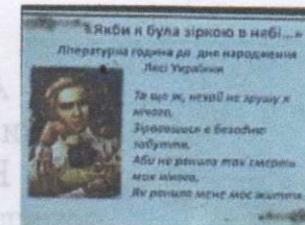
20-21 лютого Дні вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні. Під час проведення уроку пам'яті «Не зоріпадають із неба. Зірки ідуть на небеса...» бібліотекар та ліцеїсти 8-В, 11-Б класів пригадали події на Майдані, згадали тих, хто загинув за свою країну, за свій народ, для кого «справедливість», «гідність», «свобода», «Україна» були не просто словами, а сенсом їхнього життя. Вони мріяли про європейське майбутнє своєї країни та згасли як зорі...

ЖТОД ПЕЧЕРСЬКІ

Відкрити для себе Лесю Українку, більше познайомитися з її творчою діяльністю та особистим життям читачам бібліотеки пропонувала одноіменна виставка-персоналія «Наша славна землячка». Богем пісень палають сторінки її книжок і запалюють серця нашадків. Про тридцятирічну боротьбу з хворобою прослухали ліцеїсти 11-Б кл. на літературній годині «Якби я була зіркою в небі...». Дізнались про дві важливі риси – її хворобу та її надзвичайні здібності...

«Жінки вдолі Шевченка», така тема прозвучала для ліцеїстів 11-А кл. в роковини смерті Тараса Шевченка. Здобувачі освіти ознайомилися із маловідомими сторінками життя поета; жінками яких кохав Шевченко і які любили його; на прикладах поетичних шедеврів інтимної лірики поета розглянули красу і складність людських почуттів. Для ліцеїстів 1-11 кл функціонувала книжкова виставка «Шевченкове слово живе».

З 27 по 31 березня бібліотекар провела тиждень дитячого читання за гаслом «Завітай у світ книжковий, дивовижний і казковий». Розпочали Тиждень для здобувачів освіти 2-х класів із знайомства «Історія книги». Діти дізналися, як з'явилася книжка на світ, як і хто вперше навчився виготовляти папір, про перших друкарів і інш. Для них була проведена вікторина та бібліогра «Хто Я?», яка допомогла пригадати веселі, чарівні казки і відомих персонажів.

На другий день Тижня провели літературну подорож, для третьокласників, присвячену геніальному Г. Х. Андерсену — найвидатнішому казкарю світу. На третій день Тижня в бібліотеку завітали учні 4-х класів та побували в гостях сучасного українського дитячого письменника В. З. Нестайка. Вони ознайомилися з його книгами, передивились презентацію «Подорож в країну дитинства» та відповідали на запитання вікторини «Чи знаєте ви казки Всеволода Нестайки?». На п'ятий день Тижня для п'ятикласників проведено краснавчий круїз «Літературні скарби Звягельщини». Бібліотекар підготувала бібліографічний огляд краснавчої літератури «Із Лесиних джерел напившись, озвались Словом для людей». На закінчення Тижня в бібліотеку було запрошено розумників з 6-х класів на інтелектуальну гру «Книги читай – світ відкривай». Здобувачі освіти показали свої знання, вміння, навички і творчі здібності.

До Великодніх свят у бібліотеці організовано книжкову виставку «Великоднє свято», представлена багато цікавої інформації про народні великодні традиції, обряди та звичаї. Ліцеїстів 3-А, 3-Г ознайомили з історією виникнення свята, з Тайною вечерею Ісуса Христа, його розп'яттям, символами свята паскою, писанкою, крашанкою.

Щороку 22 квітня жителі нашої планети відзначають День Землі. Для ліцеїстів 6-А, 6-Б кл. проведено годину екологічних знань «Кинь природі рятувальний круг», бібліотекар розповіла про історію Дня Землі, про символ Землі і дзвін Миру, про Чорнобильську катастрофу, про військову агресію росії, внаслідок чого родючі землі України нині перетворені на військовий плацдарм. Діти відповідали на запитання вікторини «Ми любимо свою планету!», розуміючи, що піклуватись

про планету варто не тільки у цей день, а завжди.

Чорнобіль...Це слово стало символом печалі й скрботи, символом трагедії, що стала 26 квітня 1986 року. Напередодні Дня Чорнобильської трагедії з ліцеїстами 8-Б класу пройшла година-спомин «Гіркий полин твоєї долі Україно...». Бібліотекар розповіла про хронологію подій на ЧАЕС, про ліквідаторів аварії. Були зачитані вірші про Чорнобильську трагедію. Доповнив захід перегляд слайд-презентації «Чорний досвід Чорнобиля» та документального фільму «Героям Чорнобиля присвячується». У бібліотеці діяла виставка «Чорнобіль – біль і скрбота України».

8 травня – День пам'яті та примирення. Сумна і важлива дата, яка нагадує всім нам про необхідність збереження миру на планеті та недопустимість війни. З цієї нагоди в бібліотеці представлено виставку-пам'ять «Тих днів не змеркне слава». Для здобувачів освіти 7-Б, 7-Г кл проведено урок пам'ять «Перемога в серцях поколінь», на якому діти дізналися про хід війни та її геройів, про фронтові листи, воєнні світлини, про символ пам'яті - мак.

10 травня – День пам'яті та примирення. Сумна і важлива дата, яка нагадує всім нам про необхідність збереження миру на планеті та недопустимість війни. З цієї нагоди в бібліотеці представлено виставку-пам'ять «Тих днів не змеркне слава». Для здобувачів освіти 7-Б, 7-Г кл проведено урок пам'ять «Перемога в серцях поколінь», на якому діти дізналися про хід війни та її геройів, про фронтові листи, воєнні світлини, про символ пам'яті - мак.

Вона зробила нашу і відмінну і красу

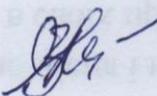
Свята 10

Щорічно, у третій четвер травня, українці святкують **День вишиванки**, свято яке покликане берегти народні традиції та розвивати культуру носіння етнічно вишитого одягу. В бібліотеці оформлено виставку книг і вишиваних виробів «День вишиванки єднає українців», для здобувачів освіти 4-В, 6-Г кл. проведено народознавчу годину «**Вишиванка – символ України**». Ліцеїсти дізналися про історію започаткування цього дня, про історію вишиванки, де згадується про неї ще у Біблії і «Іліаді» Гомера. Нею, за свідченням Геродота, був прикрашений одяг скіфів. Дізналися про орнамент і символіку вишивок та відповідали на запитання **вікторини «Вишиванка - код нації»**.

День Героїв у наш час вже став Епохою Героїв. Про Героїв тієї і сьогоднішньої доби дізналися ліцеїсти 8-Г кл. під час **години пам'яті «А десь над сонячами в полі до сонця йшли Герої...»**, про Героїв, які присвятили своє життя нашій з вами свободі, тих, хто боровся і зараз бореться та захищає волю й незалежність України.

6. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

Протягом року бібліотекар працювала з класними керівниками, вчителями-предметниками, бібліотекарями шкільних та міських бібліотек. Брала участь в педагогічних нарадах ліцею та ЦПРПО. Займалася самоосвітою.

Бібліотекар I категорії Валентина МИХАЦЬКА

